

■ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657.222:639.3

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ПРОДУКЦІЇ АКВАКУЛЬТУРИ ©

М.В. ПРАВДЮК
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри
обліку та оподаткування
в галузях економіки,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті проаналізовано стан і тенденції розвитку галузі аквакультури, окреслено проблемні аспекти діяльності галузевих підприємств в контексті сучасних соціально-економічних перетворень. Для нівелювання негативного впливу чинників зовнішнього середовища на діяльність рибогосподарських підприємств обґрунтовано необхідність розробки прогресивних підходів до управління виробництвом продукції аквакультури, які ґрунтуються на достовірному обліково-інформаційному забезпеченні. Досліджено вплив організаційно-технологічних особливостей процесу виробництва продукції аквакультури на побудову системи бухгалтерського обліку рибогосподарських підприємств. Запропоновано організаційно-методичний механізм формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю рибницьких підприємств, в основі якого підходи до оцінки біологічних активів і сільськогосподарської продукції, методика відображення інформації про витрати виробництва в системі рахунків бухгалтерського обліку та звітності, що дає змогу генерувати інформаційні потоки в необхідному аналітичному розрізі відповідно до потреб та специфіки управління виробництвом продукції аквакультури.

Ключові слова: бухгалтерський облік, обліково-інформаційне забезпечення, управління, об'єкти обліку, витрати виробництва, біологічні активи, аквакультура, рибництво.

Рис. 5. Літ. 11.

Постановка проблеми. Важливе місце в структурі вітчизняного агропромислового комплексу займає аквакультура, яка поряд з іншими підгалуззями сільського господарства має стратегічне значення для забезпечення населення доступним та якісним продовольством, а галузі національної економіки – сировиною базою. Попри високу насиченість внутрішнього ринку товарно-харчовою рибною продукцією та кількарічну тенденцію до скорочення попиту через зменшення купівельної спроможності вітчизняних споживачів рибництво залишається одним із найприбутковіших видів агробізнесу, забезпечуючи можливість отримання максимального доходу при мінімальних початкових капіталовкладеннях.

Діяльність підприємств аквакультури в умовах нестабільної соціально-економічної ситуації вимагає реалізації системи заходів, спрямованих на збереження та підвищення рівня їх конкурентоспроможності, рентабельності й прибутковості. Обґрунтування та прийняття менеджерами рішень в процесі реалізації виробничих, економічних й технологічних цілей підприємств потребує формування повного, достовірного та своєчасного інформаційного забезпечення. Враховуючи вищенаведене, значної актуальності набувають питання розробки та удосконалення бухгалтерського обліку рибогосподарських підприємств як основного генератора інформаційних потоків в процесі управління виробництвом продукції аквакультури.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Організаційно-економічні та управлінські аспекти функціонування й розвитку підприємств рибного господарства знайшли відображення в працях вітчизняних вчених, а саме: А. Андрющенко, І. Буряк, Н. Марценюк, П. Саблука, Н. Смирнюк, В. Усачової та ін. Втім, якщо системні дослідження діяльності підприємств рибництва через призму економіки, управління та технологій вирощування водних біоресурсів знайшли широке відображення в працях вчених-економістів, то облікові аспекти виробництва продукції аквакультури залишаються менш дослідженими. Так, організаційно-методичні та практичні положення бухгалтерського обліку на рибогосподарських підприємствах стали об'єктом наукового дослідження Н. Вдовенко, Н. Золотарьової, Я. Іщенко, О. Пилявець, Н. Правдюк. Зокрема, в праці Н. Правдюк та О. Пилявець [1] обґрунтовується значення облікової політики в діяльності рибницьких господарств і розкриваються галузеві особливості процесу її формування. Вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності рибницьких господарств на побудову обліку виробництва продукції аквакультури, а також порядок формування облікової політики з урахуванням специфіки діяльності галузевих підприємств висвітлюється в дослідженні Н. Золотарьової [2]. В дослідженні Я. Іщенко [3] наводяться пропозиції щодо класифікації виробничих витрат з урахуванням технологічних особливостей рибництва, розробляються теоретико-організаційні засади побудови об'єктів бухгалтерського обліку в рибогосподарських підприємствах відповідно до їх технологічної спеціалізації. Питання обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах аквакультури знаходять відображення в праці Н. Вдовенко [4].

Віддаючи належне напрацюванням вчених-економістів в дослідженні питань бухгалтерського обліку на підприємствах рибного господарства, необхідно відзначити, що окремі аспекти, зокрема організаційно-методичні засади формування обліково-інформаційного забезпечення управління виробництвом продукції аквакультури з урахуванням галузевих особливостей діяльності підприємств залишаються недостатньо вивченими, потребують систематизації та вдосконалення.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні організаційно-методичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму формування обліково-інформаційного забезпечення управління виробництвом продукції аквакультури з урахуванням організаційно-технологічних особливостей діяльності галузевих підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аквакультура (рибництво) – це сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання

сільськогосподарської продукції та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-плеїнної роботи, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг [5].

Перманентне зменшення чисельності популяції водних біоресурсів, що є наслідком безконтрольності викидів забруднюючих речовин у водойми стаціонарними джерелами, набуття масовості явищ незаконного та масового вилову риби, а також зменшенням світового промислу гідробіонтів, створює об'єктивні передумови для інтенсифікації розвитку різних форм аквакультури. Втім, на сьогодні вітчизняні рибовиробники стикаються із системними труднощами, які нівелюють їх зусилля щодо нарощування обсягів виробництва та стримують поступальний економічний розвиток.

Таблиця 1

Виллов риби та добування інших водних живих ресурсів за видами водоймищ в 2000-2015 рр., тонн

№ з/п	Показник	Рік							
		2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*
1	Добуто водних біоресурсів – усього	350087	265585	218681	211182	203926	225802	91252	88552
	– питома вага, %	100	100	100	100	100	100	100	100
2	у т.ч. – у внутрішніх водних об'єктах	38210	37396	38364	37574	41569	45695	39612	38507
	– питома вага, %	11	14	18	18	21	20	43	43
3	з них у прісноводних водоймах – усього	38188	37388	37947	36895	40854	44928	39107	37317
4	в озерах	693	2660	1435	1420	1658	2661	2861	2749
5	у річках	1937	1806	2233	2354	2154	2354	1454	1804
6	у водосховищах	10588	8579	15332	14587	13897	14865	10122	11104
7	у ставках та інших водних об'єктах	24970	24343	18947	18534	23145	25048	24670	21660
8	– у виключній (морській) економічній зоні України	56990	61176	69725	74870	63454	78848	22181	34205
	– питома вага, %	16	23	32	35	31	35	24	39
9	– у виключних (морських) економічних зонах інших держав та у відкритому морі	254887	167013	110592	98738	98903	101259	29459	15840
	– питома вага, %	73	63	50	47	48	45	33	18
10	Із загального обсягу вилловлено риби без інших водних живих біоресурсів	346699	234185	215017	205285	195490	216354	80958	73963
	– питома вага, %	99	88	98	97	96	96	89	84
11	Інші водні біоресурси	3388	131400	3664	5897	8436	9448	10294	14589
	– питома вага, %	1	12	2	3	4	4	11	16

* без урахування тимчасово окупованої території Автономної республіки Крим і м. Севастополь

Джерело: сформовано автором за даними [6; 7]

Стагнація галузі аквакультури пов'язана насамперед з відсутністю ефективних механізмів державної підтримки селекційної та відтворювальної діяльності, розроблених програм підвищення кваліфікації для спеціалістів рибних господарств, недостатністю фінансових, і передусім, інвестиційних ресурсів для оновлення застарілої матеріально-технічної бази й впровадження сучасних технологій при вирощуванні водних біоресурсів, погіршенням екологічного стану водойм. В нинішніх економічних умовах підприємства аквакультури фактично позбавлені доступу до традиційних кредитних інструментів через їх високу вартість, що унеможливує поповнення обігових коштів в умовах сезонності виробництва. Крім того, одним із найбільш негативних наслідків для розвитку вітчизняного рибного господарства стала окупація Криму, в результаті якої втрачені рибні порти та підприємства, що займалися риборозведенням, науково-дослідні установи в галузі рибного господарства. Вищезазначені причини обумовили значне зниження обсягів щорічного вилову риби та добування інших водних живих ресурсів суб'єктами рибного господарства України (табл. 1).

Як показують статистичні дані, за останніх 15 років загальний обсяг видобування живих водних біоресурсів скоротився майже в 4 рази: з 350087,0 т в 2000 р. до 88552,0 т в 2015 р. При цьому протягом аналізованого періоду збільшилась частка вилову риби у внутрішніх водних об'єктах, яка в 2014-2015 рр. становила 43,0 % від загального обсягу видобування водних біоресурсів. У структурі прісноводних водойм найбільший вилов здійснюється у ставках і водосховищах (відповідно 56,2 і 28,8 %).

За даними офіційної статистики, обсяг вилову товарної риби за 2000-2015 рр. зменшився майже в 5 разів. У 2015 р. суб'єктами рибного господарства виловлено 73963,0 т товарної риби, що є найменшим показником за досліджуваний період. При цьому частка вилову риби в загальному обсязі добутих водних живих біоресурсів коливалася в межах 84,0-99,0 % (рис. 1).

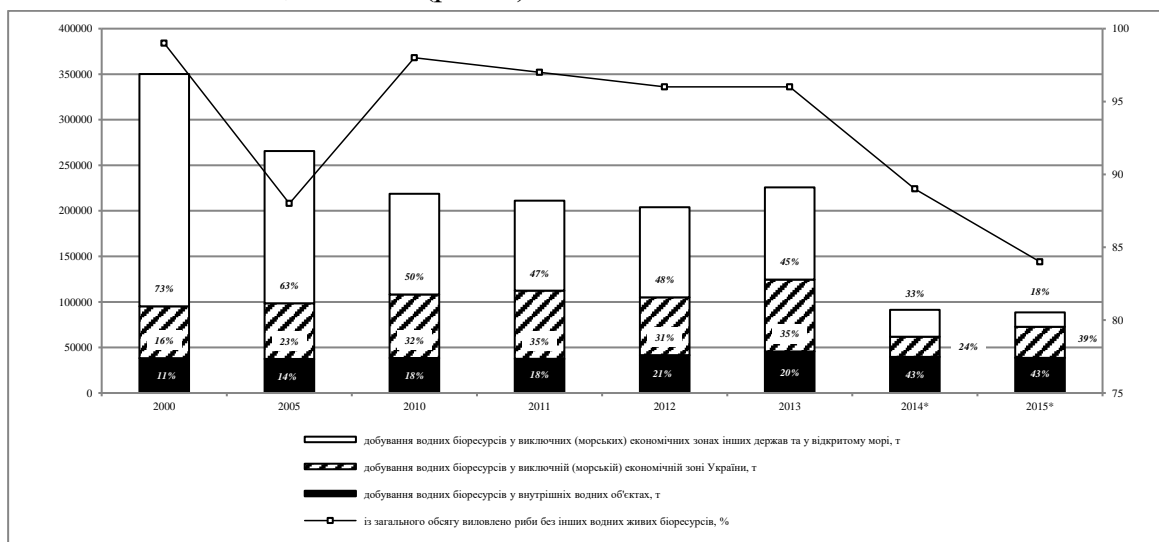

Рис. 1. Питома вага вилову риби в загальному обсязі добутих водних живих біоресурсів у 2000-2015 рр.

* без урахування тимчасово окупованої території Автономної республіки Крим і м. Севастополь

Джерело: сформовано автором за даними [6; 7]

Вирішення проблемних питань, які постали перед рибним господарством, потребує виваженого, системного й узгодженого підходу з боку органів державної влади та суб'єктів господарювання. Розробка стратегії та програми подолання кризових явищ в діяльності вітчизняних підприємств має базуватися на інформації, отриманій в процесі оцінки стану та тенденцій розвитку галузі, проведення маркетингових досліджень ринку продукції аквакультури та фінансово-економічних показників діяльності рибогосподарських підприємств. Якщо мова йде про мікрорівень, то основу інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень формує система бухгалтерського обліку підприємств. Широкий спектр якісних характеристик, що висуваються до бухгалтерської інформації, обумовлює використання раціональних підходів до організації облікового процесу з метою ефективного управління виробництвом продукції рибного господарства.

Значення бухгалтерського обліку в контексті його здатності генерувати необхідний для управління інформаційний продукт не виправдано знівельоване та сприймається як певне абстрактне явище. У зв'язку з цим наукові пошуки, що здійснюються у сфері бухгалтерського обліку, обумовлюються об'єктивною необхідністю формування адекватного сучасним вимогам обліково-інформаційного забезпечення. Враховуючи вищенаведене, основним завданням сучасної системи бухгалтерського обліку на вітчизняних рибогосподарських підприємствах має стати створення передумов для формування інформаційних потоків, які б створювали можливість для прийняття рішень щодо різних об'єктів управління у відповідності до розроблених тактичних і стратегічних планів діяльності.

Аквакультура, будучи специфічною підгалуззю сільського господарства, має низку особливостей, які необхідно враховувати при організації бухгалтерського обліку, а саме:

- характер виробництва (прив'язаність до біотехнологічних процесів);
- форми спеціалізації (характеризується вирощуванням рибопосадкового матеріалу, товарної риби, виловом риби, виробництвом харчової продукції з риби);
- складність організаційної структури виробництва (чітке виділення ряду виробничих відділів, кожен із яких хоч і не має замкнутого циклу, проте може бути об'єктом обліку);
- пряма залежність галузі від сезонності;
- безперервний цикл технології вирощування продукції аквакультури;
- наявності великої питомої ваги незавершеного виробництва [1, с. 147].

Функціонування галузі забезпечують суб'єкти аквакультури – юридичні або фізичні особи, які здійснюють рибогосподарську діяльність, що пов'язана із штучним розведенням, утриманням та вирощуванням об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах [5]. За способом виробництва суб'єкти аквакультури умовно можна поділити на повносистемні (вирощують товарну рибу від ікри до товарної маси) та неповносистемні (вирощують рибопосадковий матеріал або товарну рибу з рибопосадкового матеріалу, отриманого від інших господарств) (рис. 2).

В основі поділу підприємств аквакультури на повно- та неповносистемні є фази розвитку риби: 1) вирощування рибопосадкового матеріалу: виведення та вирощування мальків, вирощування цьоголіток, утримання цьоголітки в зимувальних ставках; 2) вирощування товарної риби.

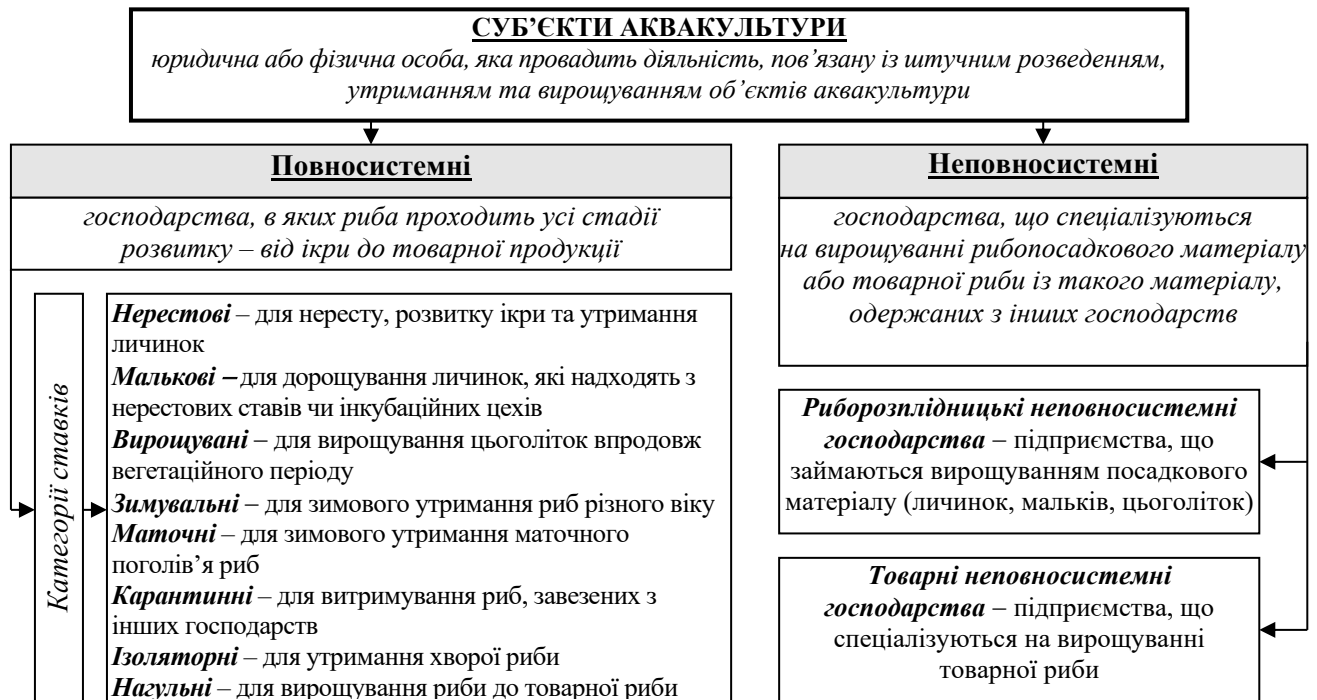

Рис. 2. Класифікація суб'єктів аквакультури

Джерело: сформовано автором з використанням [2, с. 148; 5; 8]

Виробничий процес на повносистемних підприємствах аквакультури охоплює усі стадії розвитку риби – від ікри до товарної продукції. Повносистемні підприємства складаються із цілісної системи ставків (технологічних циклів) – нерестові, малькові, вирощувальні, зимувальні, маточні, карантинні, ізоляторні, нагульні. Неповносистемні рибницькі господарства займаються вирощуванням риби лише на окремих фазах виробництва: риборозплідницькі – вирощують рибопосадковий матеріал і забезпечують ним інші господарюючі суб'єкти; товарні – вирощують товарну продукцію з рибопосадкового матеріалу, отриманого на стороні.

Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» [9] (далі – П(С)БО 30) та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів [10] (далі – Методичні рекомендації № 1315) об'єктами обліку в аквакультури є додаткові біологічні активи (матеріал для розведення риби, зокрема личинки, мальки, цьоголітки, однорічки, ремонтний молодняк, плідники) та сільськогосподарська продукція (товарна риба).

Рибопосадковий матеріал (придбаний або вирощений власними силами) обліковується рибогосподарськими підприємствами на субрахунках синтетичного рахунка 21 «Поточні біологічні активи» залежно від їх оцінки. П(С)БО 30 [9] та Методичні рекомендації № 1315 [10] передбачено, що придбані додаткові біологічні активи оцінюються за первісною вартістю (субрахунок 213). Водночас рибопосадковий матеріал, вирощений власними силами підприємства аквакультури, відповідно до П(С)БО 30 [9] відображається в обліковій системі за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою собівартістю (субрахунок 212).

При розробці системи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції аквакультури необхідно враховувати технологію вирощування водних біоресурсів та тривалість виробничого циклу. Облік витрат виробництва на підприємствах аквакультури ведуть на синтетичному рахунку 23 «Виробництво», до якого відкривають рахунки другого та третього порядку (рис. 3).

Облік витрат на виробництво рибопосадкового матеріалу доцільно вести на рахунку 231, до якого відкриваються аналітичні рахунки в розрізі технологічних стадій (вирощування мальків, вирощування цьоголітки, утримання цьоголітки в зимувальних ставках). Ведення аналітичного обліку витрат дає змогу генерувати інформаційні потоки в необхідному рівні деталізації відповідно до потреб і специфіки управління виробництвом продукції аквакультури, розраховувати собівартість продукції за кожним технологічним переділом, здійснювати контроль за ефективністю використання наявного ресурсного забезпечення.

Накопиченні витрати в межах попередньої технологічної стадії (вирощування мальків, вирощування цьоголітки) переносяться до наступних стадій (вирощування цьоголітки, утримання цьоголітки в зимувальних ставках), тобто з кредиту одного аналітичного рахунку субрахунку 231 в дебет іншого аналітичного рахунку цього ж субрахунку. Після вилову в зимувальних ставках і пересадки цьоголіток в нагульні ставки, вирощений рибопосадковий матеріал оприбутковується за справедливою вартістю та обліковується на рахунку 212.

Рис. 3. Організація синтетичного та аналітичного обліку виробництва продукції аквакультури

Джерело: сформовано автором з використанням [2, с. 149; 4]

Відповідно до Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств (далі – Методрекомендацій № 132) [11] спеціалізовані підприємства з повносистемним рибним господарством собівартість 1 тис. мальків розраховують шляхом ділення суми витрат на утримання плідників, що знаходяться протягом року в маточниках і нерестових ставках, на кількість мальків, пересаджених з нерестових ставків. Водночас собівартість 1 ц цьоголіток визначається діленням загальної вартості мальків та витрат на вирощування риборозсадницького матеріалу (цьоголіток) на кількість центнерів обчисленої продукції. Вартість цьоголіток, що залишається в зимувальних ставках, розглядається як витрати незавершеного виробництва та переноситься на наступний рік [4].

Завершальним етапом виробничого процесу на підприємствах аквакультури є вирощування товарної риби. Витрати на вирощування товарної риби узагальнюються за субрахунком 232, який містить аналітичні рахунки, що відповідають одно-, дво- або трьохрічному технологічному циклу. Облік отриманої товарної риби ведеться на синтетичному рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Вартість вирощеної товарної риби оприбутковується за справедливою вартістю або первісною собівартістю. Собівартість товарної риби, що вирощується в ставках та інших водоймах, складається із витрат на зариблення водоймищ (включаючи вартість мальків), витрат на вирощування та вилов риби. Собівартість 1 ц товарної риби визначається діленням усіх витрат на її вирощування на кількість одержаної товарної риби [11].

Виходячи з вищенаведеного, представимо порядок відображення в системі бухгалтерських рахунків підприємств аквакультури інформації про понесені витрати в розрізі технологічних стадій виробництва (рис. 4).

Цілісність облікових даних забезпечується узагальненням інформації у звітності підприємства. На етапі підсумкового обліку інформація про біологічні активи та сільськогосподарську продукцію підлягає розкриттю у фінансовій звітності підприємства зокрема у ф. № 1 «Баланс» (розділ II «Оборотні активи», ряд. 1100 «Запаси», ряд. 1103 «Готова продукція», ряд. 1110 «Поточні біологічні активи») та ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» (розділ VIII «Запаси», ряд. 900 «Готова продукція»; розділ XIV «Біологічні активи»; розділ XV «Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів»). Крім того, інформація про обсяги виробництва та реалізації продукції рибництва знаходить відображення у ф. № 50-сг «Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» (розділ I «Виробництво і реалізація продукції сільського господарства», ряд. 0215 «Продукція рибництва»).

Таким чином, система бухгалтерського обліку рибогосподарських підприємств є основним джерелом інформаційного забезпечення, що використовується менеджерами в процесі управління виробництвом продукції аквакультури. Керівники підприємств сьогодні зацікавлені в генеруванні облікової інформації з високими якісними параметрами для забезпечення довіри до них з боку користувачів.

Враховуючи зазначене, при розробці системи бухгалтерського обліку на підприємствах аквакультури необхідно робити акцент на посиленні інформативності вихідних облікових даних та представленні менеджерам відомостей про склад і структуру виробничих витрат в необхідному аналітичному розрізі з урахуванням специфіки господарської діяльності та особливостей організації виробничого процесу.

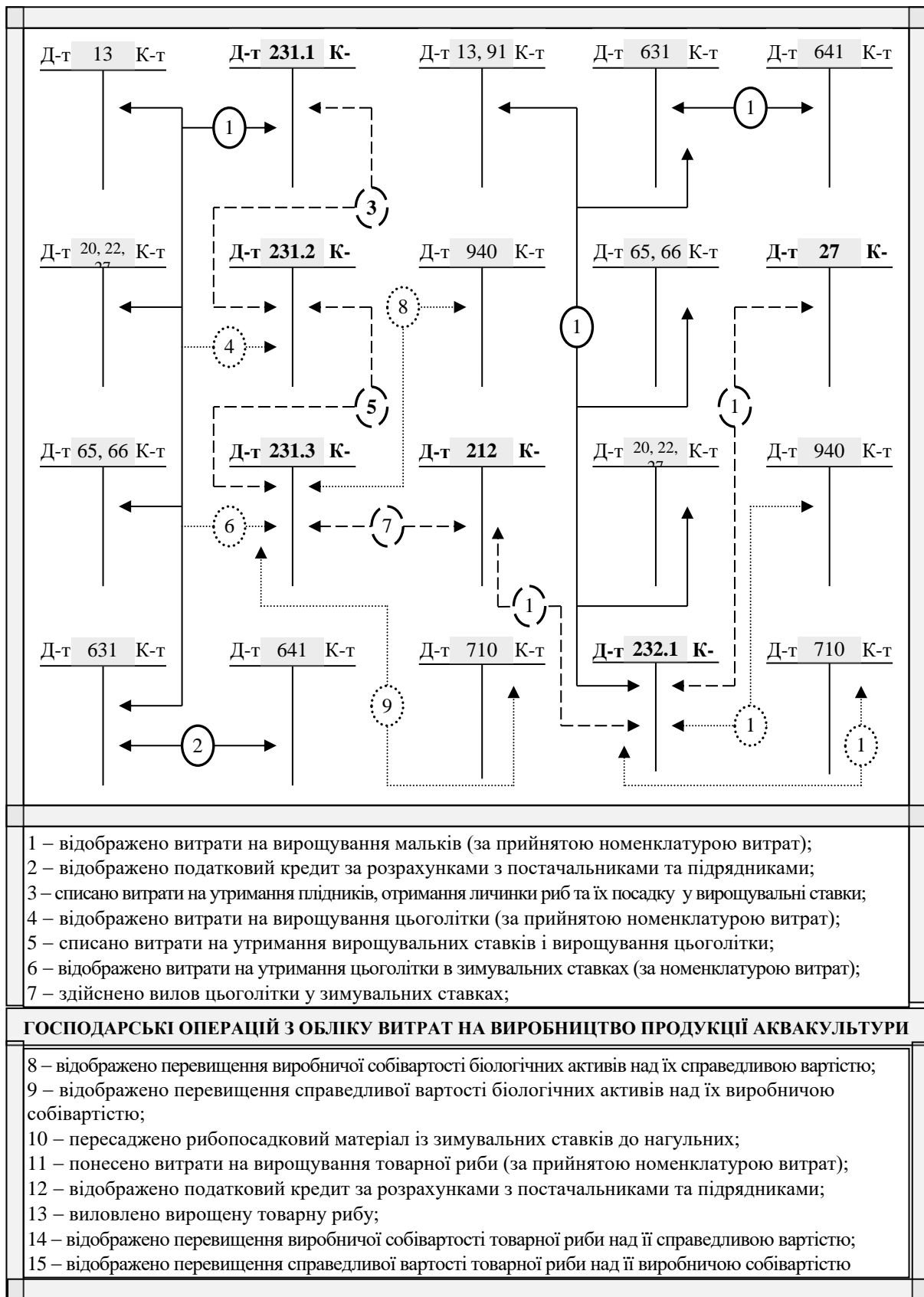

Рис. 4. Відображення інформації про витрати на виробництво продукції аквакультури в системі рахунків бухгалтерського обліку

Джерело: сформовано автором

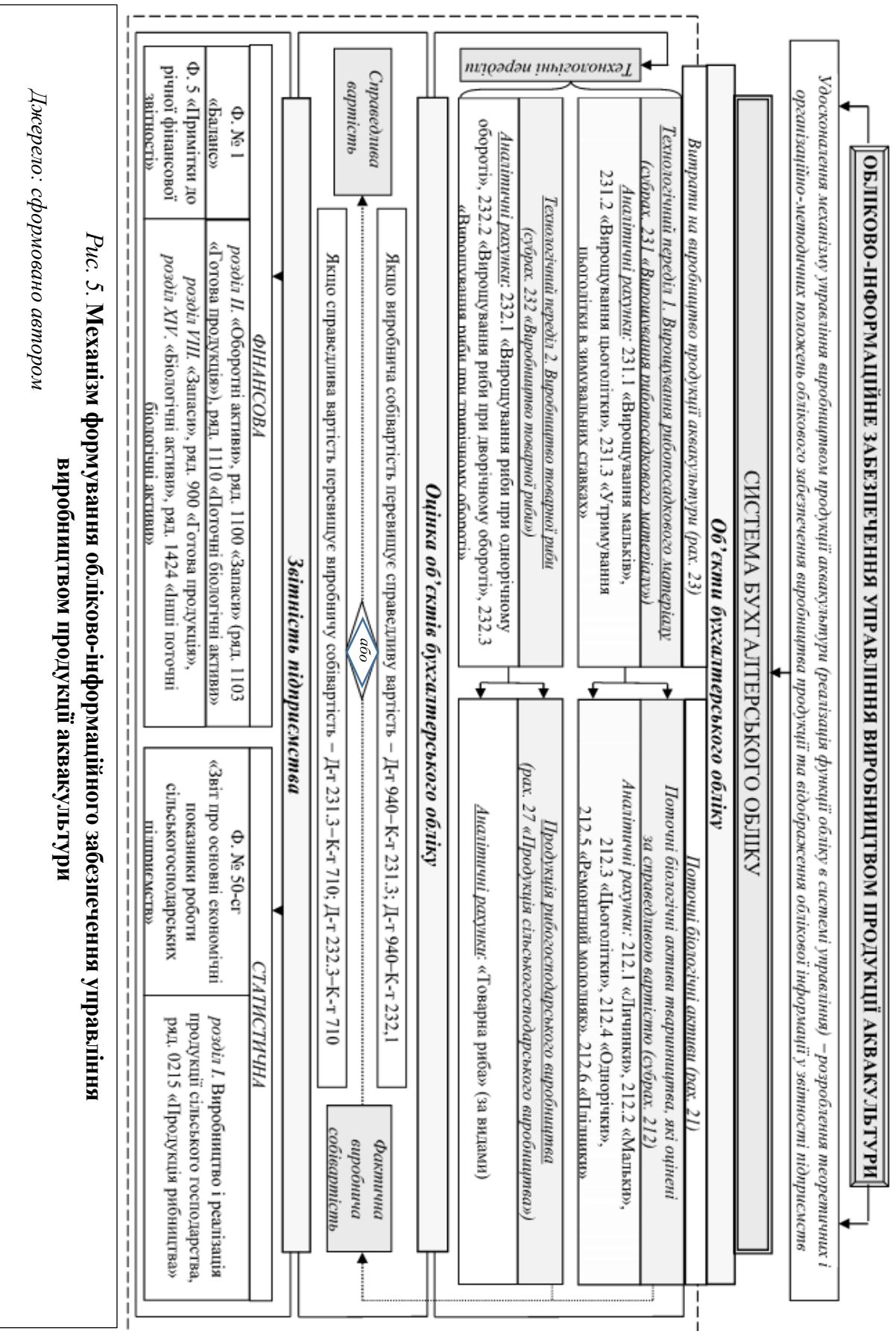

Рис. 5. Механізм формування обліково-інформаційного забезпечення управління виробництвом продукції аквакультури

Джерело: сформовано автором

Виходячи з досвіду практичної бухгалтерії вітчизняних рибницьких господарств і організаційно-технологічних особливостей діяльності галузевих підприємств, представлено механізм формування обліково-інформаційного забезпечення управління виробництвом продукції аквакультури, який охоплює підходи до відображення інформації про витрати на виробництво продукції в обліковій системі суб'єкта господарювання, її оцінки й узагальнення у фінансовій та статистичній звітності (рис. 5).

З огляду на вищенаведене, формування організаційно-методичних положень обліку виробництва продукції аквакультури має враховувати, кількість технологічних стадій виробництва, їх черговість та тривалість проходження, що дає змогу визначити кількісні, якісні та вартісні параметри виробничого процесу, розрахувати обсяг витрат і фактичну виробничу собівартість сільськогосподарської продукції у розрізі кожного з виділених технологічних переділів, а також здійснювати оперативний контроль за відповідністю понесених витрат якості виробленої продукції. Реалізація наведеної методики відображення інформації про витрати виробництва з подальшим її узагальненням у фінансовій та статистичній звітності рибогосподарських підприємств дає змогу формувати цілісне обліково-інформаційне забезпечення, що здатне багаторазово підвищити ефективність прийнятих управлінських рішень.

Висновки. В умовах мінливого економічного середовища, що супроводжується підвищенням рівня нестабільності та ризикованості ведення агробізнесу важливим є створення дієвого механізму управління діяльністю підприємств аквакультури, інформаційне підґрунтя якої формує система бухгалтерського обліку. Реалізація економічних і виробничих цілей рибогосподарських підприємств потребує формування достовірного облікового забезпечення як основи інформаційного поля прийняття управлінських рішень. З урахуванням вищенаведеного, сформовано пропозиції щодо бухгалтерського відображення процесу виробництва продукції аквакультури, спрямовані на підвищення інформативності облікової інформації, уможливлення формування відомостей в необхідному рівні деталізації відповідно до потреб та особливостей управління виробництвом продукції рибного господарства.

Передумовою формування достовірного облікового забезпечення управління є проведення раціональної організації виробничого процесу, виокремлення технологічних переділів виробництва, вибір оптимальних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, що враховує специфіку діяльності галузевих підприємств. Лише комплексно підійшовши до вирішення цих завдань, можна сформувати цілісну систему обліково-інформаційного забезпечення, яке задовольнятиме різнопланові інформаційні потреби користувачів облікових даних в процесі управління виробництвом продукції аквакультури.

Список використаних джерел

1. Правдюк Н.Л. Галузеві особливості облікової політики в рибництві / Н.Л. Правдюк, О.В. Пилявець // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2011. – № 2. – С. 144-151.
2. Золотарьова Н.С. Вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності риболовних господарств на побудову обліку виробництва продукції / Н.С. Золотарьова // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. – 2014. – Т. 19. – Вип. 3/4. – С. 146-150.

3. Іщенко Я.П. Біологічні перетворення в рибництві як об'єкт бухгалтерського обліку / Я.П. Іщенко // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – № 2. – С. 81-89.

4. Вдовенко Н. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції на підприємствах аквакультури [Електронний ресурс] / Н. Вдовенко. – Режим доступу: <https://uteka.ua>.

5. Про аквакультуру: Закон України від 18.09.2012 р. № 5293-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5293-17>.

6. Офіційний сайт Державного агентства рибного господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://darg.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 р. № 3677-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3677-17>.

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF06097.html.

11. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Pravdiuk N.L. Haluzevi osoblyvosti oblikovoi polityky v rybnystvi / N.L. Pravdiuk, O.V. Pyliavets // Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. – 2011. – № 2. – С. 144-151.

2. Zolotarova N.S. Vplyv orhanizatsiino-tekhnologichnykh osoblyvostei diialnosti rybolovnykh hospodarstv na pobudovu obliku vyrobnystva produktsii / N.S. Zolotarova // Visnyk ONU im. I.I. Mechnykova. – 2014. – Т. 19. – Вип. 3/4. – С. 146-150.

3. Ishchenko Ia. P. Biolohichni peretvorennia v rybnystvi yak ob'iekt bukhhalterskoho obliku / Ia. P. Ishchenko // Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky. – 2016. – № 2. – С. 81-89.

4. Vdovenko N. Oblik vytrat ta kalkuliuvannia sobivartosti produktsii na pidpriemstvakh akvakultury [Elektronnyi resurs] / N. Vdovenko. – Rezhym dostupu: <https://uteka.ua>.

5. Pro akvakulturu: Zakon Ukrainy vid 18.09.2012 r. № 5293-VI [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5293-17>.

6. Ofitsiyni sait Derzhavnoho ahentstva rybnoho hospodarstva Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://darg.gov.ua>.

7. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Pro rybne gospodarstvo, promyslove rybalstvo ta okhoronu vodnykh bioresursiv: Zakon Ukrainy vid 08.07.2011 r. № 3677-VI [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3677-17>.

9. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 30 «Biolohichni aktyvy»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 18.11.2005 r. № 790 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

10. Metodychni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku biolohichnykh aktyviv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.12.2006 r. № 1315 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF06097.html.

11. Metodychni rekomendatsii z planuvannia, obliku i kalkuliuvannia sobivartosti produktsii (robit, posluh) silskohospodarskykh pidpriemstv: Nakaz Ministerstva ahrarynoi polityky Ukrainy vid 18.05.2001 r. № 132 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>.

ANNOTATION

PROVIDING OF ACCOUNTING-INFORMATION FOR MANAGEMENT OF AQUACULTURE PRODUCTION

PRAVDIUK Maryna,
Candidate of Economic Science ,
Senior lecturer of accounting and taxation in the economy,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

The analysis of the national Fish farming found that the industry companies are in a critical economic situation. The reason of it is the the lack of effective mechanisms of state support breeding and reproductive activities, lack of financial resources, outdated material and technical base, limited introduction of modern technologies in growing aquatic biological resources. And also - the deterioration of the ecological state of water resources. Resolving issues facing fish farming, requires a careful, systematic and coordinated approach by the public authorities and entities. Develop policies and programs to overcome the crisis in the national enterprises should be based on reliable information security, which forms the basis of the accounting system.

Proved that a prerequisite for reliable and timely account management process is to ensure the rational organization of the production process, isolating the production stages of production, selection of optimal methods of cost accounting and calculation of production costs, taking into account the specifics of the industrial enterprises. Only a complex going to solve these problems, we can form a coherent system of accounting and information management, which satisfy the information needs of users of accounting information in the management of aquaculture production.

Keywords: accounting, accounting and information provision, management, accounting objects, cost of production, biological assets, aquaculture, fish farming.

Fig. 5. Lit. 11

АНОТАЦИЯ
УЧЕТНО-ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ
ПРОИЗВОДСТВОМ ПРОДУКЦИИ АКВАКУЛЬТУРЫ

ПРАВДЮК Марина Владимировна
кандидат экономических наук,
старший преподаватель кафедры учета и
налогообложения в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье проанализированы состояние и тенденции развития отрасли аквакультуры, обозначены проблемные аспекты деятельности отраслевых предприятий в контексте современных социально-экономических преобразований. Для нивелирования негативного влияния факторов внешней среды на деятельность рыбохозяйственных предприятий обоснована необходимость разработки прогрессивных подходов к управлению производством продукции аквакультуры, основанные на достоверном учетно-информационном обеспечении. Исследовано влияние организационно-технологических особенностей процесса производства продукции аквакультуры на построение системы бухгалтерского учета рыбохозяйственных предприятий. Предложены подходы к построению организационно-методического механизма формирования учетно-информационного обеспечения управления деятельностью рыбоводческих предприятий, в основе которого оценка биологических активов и сельскохозяйственной продукции, методика отображения информации об издержках производства в системе счетов бухгалтерского учета и отчетности, что позволяет генерировать информационные потоки в необходимом аналитическом разрезе в соответствии с потребностями и спецификой управления производством продукции аквакультуры.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, учетно-информационное обеспечение, управление, объекты учета, издержки производства, биологические активы, аквакультура, рыбоводство.

Рис. 5. Лит. 11.

Інформація про автора

ПРАВДЮК Марина Володимирівна - кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м.Вінниця, вул.Сонячна, 3, e-mail: a.pravduyk@mail.ru)

PRAVDIUK Maryna - PhD in Economics Senior lecturer of accounting and taxation in the economy, Vinnitsia National Agrarian University (21008, 3, Sonyachna str., Vinnitsia, e-mail: a.pravduyk@mail.ru)

ПРАВДЮК Марина Владимировна, кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры учета и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, м.Винница, у.Солнечная, 3, e-mail: a.pravduyk@mail.ru)

